

KÁVÉESOK LAPJA

VI. évfolyam.

A Budapesti Kávésok Ipartestületének, a Budapesti Kávésipartársulatnak, a Magyar Kávésok Országos Szövetségének hivatalos lapja

2. szám

Kiadó és laptulajdonos: A Budapesti Kávésok Ipartestülete	Felelős szerkesztő: Dr. Havas Nándor	Szerkesztő: A Budapesti Kávésok Ipartestületének sajtóbizottsága.
A lapot a Budapesti Kávésok Ipartestületének és a Magyar Kávésok Országos Szövetségének tagjai tagdíjuk fejében ingyen kapják. Előfizetési díj: Egy féltre 8.— pengő. egész évre 16.— pengő.		Szerkesztőség: Budapest, VIII. József körút, 38. III. em. 17. Telefon: József 321—05 Kiadóhivatal: Budapest VIII., Rökk Szilárd ucca 31. Hirdetéseket a kiadóhivatal veszi fel naponta 8—14 óráig.

Külön meghívók helyett

A Budapesti Kávésok Ipartestületének előljárósága f. é. január 23-án, (csütörtök) délután 5 órakor az ipartestület tanácstermében

ÜLÉST

tart, amelyre az előljáróság tagjait meghívja.

Budapest, 1930. évi január 15-én.

Dr. Havas Nándor s. k. Mészáros Győző s. k.
főtítká. elnök.

Egy pesti kávéshalálára.

Irta: Zsolt Béla

Csütörtök délelőtt egy gőzfürdőben szívenlőtte magát egy pesti kávéshalálára. Az eset tragikumában nem kevésbé megrázó, mint a tábornok öngyilkossága, a döntő esata másnapján. A kávéshalál esatája a Szilveszter volt: ezen az éjszakán kellett megmérkőznie Budapest szegénységével, fanyarságával, életunalmával, gazdasági válságával és szociális válságával. A háború rosszul végződött és a kávéshalál levonta a konzekvenciákat szilveszteri marne esatájából. Ha nem akad hamarosan valaki, aki az eset ellenére újból megkísérli arcára öltetni a holnap váltólejárót, holnaputáni adóvégrehajtást takaró, kínos mosolyú álcát, amelyet a pesti kávéshalál asztalhoz hordoz, hogy megtisztelje vendégeit, akikről mindent tud, főképpen azt, hogy fogyasztóképeségükre már régen nem lehet aranytükrös, bársonyfüggönyös luxusüzenet alapítani: a pincérek szétszólednek, a vendégek átülnek egy másik kávésházba, a helyiség pedig... A helyiség sorsa egészen kilátástalan. Nyolc-tíz év előtt egész sereg kávésház szűnt meg, hogy helyet adjon a banknak: de hova lettek azóta a bankok? Es hova lettek az autószalomon, amelyek a bankok helyére költöztek? Vagy két év előtt optimista cikkek jelentek meg a lapokban: végre kezdődik az igazi béke, a „restitutio in integrum”, mert a felszaltott kávésházak ismét feltámadnak, visszavesszük területeiket a konjunktúrás hódítóktól. Budapest végül is kávéhási város, a pesti ember nem tud élni kávéház nélkül. Azóta kiderült, hogy a pesti ember sem kávéházzal, sem kávéházzal nélkül nem tud élni. Azóta kiderült, hogy Budapesten sem kávéház, sem más üzem, amely az emberek anyagi vagy vitalitásheli fölöslegére számít, nem lehet rentábilis. Az emberek ma sem hajlandók megfogadni Mária Antónia javaslatát és nem esznek kalácsot, ha nincsen kenyerük.

Mennyi mindent megpróbált ez a szerencsétlen kávéshalál, amíg a revolvért a szíve fölé il-

lesztette! Hányféleképpen kísérte meg, hogy a pesti ember nála igya meg a feketéjét, nála olvassa el a lapokat, nála szidja a közviszonyokat s beszélje meg a löversenyéseket! Még az irodalommal is próbálkozott: egyik páholyának falába ékes emléktáblát illesztetett Ady Endre reliefjével, mert a költő valamikor itt is háborgott és fogyasztott! Szegény, tapasztalatlan kávéshalál, hogy az embereket be fogja csábítani a „genius loci”, ahogy a párisi „Café de la Regence”-ba az idegeneket, akik látni akarják Napoleon elkerített asztalát s feketézni akarnak Musset tőzrsasztalánál! Szegény pesti kávéshalál, hogy az irodalomnak Pesten még rosszabbul megy, mint a kávéháznak! Az Ady-emléktábla sem sikerült és nem sikerült a másik véglet sem: a zenés-kávéház, mókás jazz-dobossal és egyéb korszerű trükkökkel. Nem sikerült semmi. A pesti ember otthon maradt.

Otthon maradt! A békebeli Pest-magyarázók éppen azzal okolták meg a pesti ember kávésház-életét, hogy sivar otthonából a fényes, illuziós, tükrös és plüssös második otthonába kénytelen menekülni. Lehet-e, hogy éppen az elmúlt tizenöt évben született meg az angol vagy német példájú pesti otthonkultusz, ami mindenütt az erős polgáriadás kísérő jelensége? Lehetséges-e, hogy éppen most, amikor túlzás nélkül lehet a polgári középztály összeomlásáról beszélni, a pesti polgári család tüzhelynek megnőtt a centripetális ereje? Es pszichológiailag valószínű-e, hogy a pesti ember éppen most adja fel érthető és megbocsátható úrhatnamságának utolsó porondját, a kávéházat, ahol kevés pénzért fényben úszhat és bársony-biboron ringatózhat, ahol néhány fillérért kitombolhatja elfojtott hatalmi ösztönét a pincérek és asztala elé citálhatja a kávéshalál, mint a bíró a vádlottat, ha túlságosan bűg a ventilátor — éppen most, amikor mindenki úrhatnamságának a legkorlátlanabbul ki van szolgáltatva?

A pesti ember nincs a kávéházban és otthon sincsen. A pesti ember első otthona éppoly üres és sivar, mint a második. A pesti ember, ha nem is mindig a szó szoros értelmében, de szimbolikus értelemben: első és második otthona között esőrtet, az uccán. Hol lőt-fut, hol megtorpan és vagy sikerül elhessegetni magá-

tól a rossz gondolatokat, vagy nem sikerül. A pesti ember két otthona között hajszolja azt a bizonyos alkalmat, azt a bizonyos pillanatot, vagy csak azt az alkalmi és pillanatnyi munkát, mi megfjti az előtte is rejtélyes esodát, hogy — él! A pesti ember kétségbeejtő akadályokon keresztül keresi és többnyire hiába keresi a falat fehér kenyeret, — esoda-e. ha nem talál el a feketekávéig!

Ezért kellett meghalni a pesti kávéshalál Szilveszter másnapján. Az elárvult kávésház üres márványasztalait, mint a ravatalt, esügedten és riadtan állja körül a város, mert fogcsikorgató optimizmusának, történelemmel és tíz csapással szembenálló dacos boldogságakarásának sorvadására emlékeztet.

A Főpincérek Országos Egyesületének újévi tisztelegése az ipartestület elnökénél.

Január 7-én az Ipartestület helyiségében Hajdu Vilmos elnök és Hajdu Antal titkárs vezetése mellett a Főpincérek Országos Egyesületének husztagu küldöttsége jelent meg, hogy az ipartestület elnökét az újév alkalmából üdvözölje.

Hajdu Vilmos elnök különös örömmel köszöntö az ipartestület elnökét, mivel most van tíz esztendeje a Főpincérek Országos Egyesülete megalakulásának, melynek böles-jénél az ipartestület vezetői között az elnök is ott állott. A gazdasági helyzet nyomását az egyesület tagjai is megéreztek sokan a súlyos csapások folytán tönkrementek, elhaltak, mások öngyilkosok lettek, a kilátás elég szomorú. De jobb időkkel remélünk, melyek beteljesülését reméljük. Az újév alkalmából legjobb kívánságait fejezi ki az elnöknek, az ipartestület összes tagjainak és ezt az alkalmat felhasználja, hogy az egyesület régi óhajására hívja fel az elnök figyelmét: a főpincéri munkaközvetítő felállításának tervére. Bár az egyesület alapszabályai erre módot adnak, de tudja, hogy a testület és az elnök támogatása és jóakarata nélkül a kellő eredményt nem lehet elérni. E kérelmet az elnök jóindulatába ajánlja és segítségét kéri.

Mészáros Győző elnök elsősorban köszönetet mond a küldöttségnek, hogy az újév alkalmából felkeresték és jókívánataikat kifejezték. Hálásan köszöni és szívből viszonzja azt abban a reményben, hogy a jövő a két érdekképviselő közötti megértést csak erősíteni fogja. Ami az előterjesztett kérelmet illeti, őszintén nyilatkozik, amit a közelmúltban már a szaklapban is kifejtett. Kétségtelen, hogy a főpincéri karnak voltak sérelmei, azonban a november 1-én életbelépett óvadékrendelet volt hivatva e bajok kiküszöbölésére. Sajnos, a főpincéri kar részéről is történnék hibák, mert ők maguk adnak alkalmat az óvadékok túlságos megszábasára a

JUVENTUS

FAÁRUGYÁR ÉS BERENDEZŐ VÁLLALAT

Budapest, VIII., Magdolna ucca 6/a

Ewoldt Béla tervező-iparművész
műszaki vezetése alatt.

Tervezi és készíti a kávéhási és vendéglői szakmához szükséges berendezési tárgyakat elsőrendű kivitelben.

A legkiválóbb sörkülönlegesség

Szent István Porter-Sör

a Polgári Serfőző gyártmánya!

BUDAPESTI
Telefon: József 462—63
462—64
462—65
323—07

KÖZPONTI ÁLTALÁNOS TEJCSARNOK

VII., ROTTENBILLER UCCA 3!

A főváros kávéházai, szállodái és kávéméréseinek szállítója.
Tojás-osztály.

RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

Telefon: József 338—91

346—68

350—16

Sürgőnycim: „Közlet Budapest”

fennálló rendelet ellenére. Ezt kell kiküszöbölni és a főpincérek által létesített bank nem szolgálhat ily burkolt kölcsönök forrásául. Ha ez a kérdés a napirendről letűnik, a munkaközvetítés kérdése is veszít jelentőségéből. Különben is az állítólag készülő munkanélküliség elleni biztosítási törvény okvetlen rendezni fogja a munkaközvetítés kérdését és így kérdéses, hogy egyáltalában lehetséges-e egy ily munkaközvetítő felállítás. Amennyiben az ipar fejlődése ily irányba fejlődne és a terv végrehajtása lehetővé válnék, annak idején nem fog elzárkózni annak megvalósítása elől. Rámutat az újabbban mutatkozott egészségtelen ipari alapításokra, melyekhez sokszor az alkalmazott főpincérek nyújtottak segítséget. Az ipar érdekében kéri az egyesület, hogy az ipar ily leromlását gátolják meg. Örömmel látja, hogy immár tízéves multja van az egyesületnek. Mindenkor kész örömmel támogatta az egyesületet és kész örömmel fog haladni velük együtt. Boldog újévet kíván az egyesületnek és annak összes tagjainak.

Ezután a küldöttség Pallai Miksa szövetségi elnöknek fejezte ki jókívánásait, aki azokat meleg szavakkal viszonzta.

SZAKKÉRDÉSEK.

Rovatvezető: Katona István.

A munkanélküliségről.

Kávéházaink igen nagymértékben csökkent látogatottsága munkaközvetítőnk arculatán teljes mértékben látható. Termék állandóan zsufolva vannak, a létszám folyton emelkedik, ezzel szemben a kereslet a legminimálisabb. Nagy baj, hogy ez a minimális kereslet is nagyon aránytalanul oszlik meg, amennyiben az elhelyezések jelentékeny része a konyhaszemélyzetre esik.

Vegyük sorra az alkalmazottak különböző csoportjait.

Főpincéri változás normális viszonyok között is kevés. Ez természetes is: a főpincér a főnök helyettese, kell hogy állandó jellegű munkatársa is legyen. Régi nagy és elsőrendű üzemeinkben évek óta ugyanazok végzik a főpincéri teendőket, a megérdemelt bizalmat hosszú időn át élvezik is. Csak igen ritkán előfordul, rendkívüli körülmény, nevezetesen önállóság, hosszú betegség vagy halál szakíthatja azt meg. Ezekben a ritka esetekben munkaközvetítőnk teljes megelégedésre intézte és intézi el az utánpótlást. Bizonyos esetekben azonban oly anyagi természetű kikötések is vannak, melyekbe az ipartestületi munkaközvetítő vezetőségünk behatározott álláspontjánál fogva, nem mehet bele.

A felszolgáló személyzet munkanélkülisége meghaladja a normális mértéket. Az élelmezési szakmákban a béke boldogabb éveiben is számolni kellett munkanélküliekkel, mert a téli keretek nem tudhatták felvenni a nyári és fűrdőüzemekből a szezon végével visszaáramló tömeget teljes mértékben. Akkor azonban segítségére jött a vidék. Pozsony, Kassa, Temesvár, Kolozsvár, Nagyvárad, Arad, Brassó, mely a felszolgáló személyzet légiót tudta felvenni. Ma... a megszállott területekről még mindig ideözönlő munkásság csak jobban megduzzasztja a munkanélküliek amúgy is áradt folyamát. És leveztető csatorna nincs semerre sem. A kávésnak sokszor pressziót kell gyakorolnia, hogy pincérei a szabadnapot megtartsák és e révén lehessen egy pár embernek kisegítési lehetőséget adni. A dolgozók is oly redukált mértékben keresnek, hogy sem módjuk, sem kedvük nincs szabadnapot tartani. A farsang átmenetileg valamelyes enyhülést szokott hozni, ez évben azonban ez elé is csak igen mérsékelt reményekkel nézhetünk.

A felirónók helyzete a legkritikusabb: számuk úgyszólván óráról-órára nő. Aki a szakmától évekként elkerültek, varrónók lettek, férjhez mentek, azokat a gazdasági krízis ma mind visszakényszeríti régi foglalkozásukhoz, a férjhez mentek is dolgozni szeretnének, mert a mai viszonyok mellett ritka esetben képes egyedül a férfi munkájával eltartani családját. A megszállott területek és a vidék szintén szaporítja számukat. Különböző, de legtöbb esetben a legjobb

Alapított 1886-ban
Herzka, Halász és Berger
vas és rézbutor-gyár
Budapest, V., Lipót-körút 10.
Teljes kávéházi és szállodai berendezések.

társadalmi rétegek asszonyai, kik családi okaiknál fogva saját eltartásukra kényszerültek — sokszor igen magas ajánlásokkal — szintén e kategóriában szeretnének jövőjük-ről gondoskodni. Sajnos, ma is él még az a téves hit, hogy a felirónói teendők elvégzéséhez semmi tudás nem kell. Mind e tényezőkből egy nagy szám vetődik össze, mely többszörösen meghaladja a szakma által nyújtott elhelyezkedési lehetőségeket. Üzleteinknek nemcsak forgalma, hanem létszáma is csökkent a békeidőkhöz képest. Ezen a mostanában keletkezett egy pár kis méretű üzlet sem változtatható, mivel az ezek által nyújtott lehetőség, a tömeghez arányítva, jelentéktelen. A megcsappant forgalom a kávé részéről egyrészt az üzemi kiadások redukcióját igényli, másrészt az ő és családjának intenzívebb üzleti foglalkoztatását. Ennek következménye: ahol este két felirónó működött: gépnél, bufftnél, ivnél, bornál, felváltva, most csak egy végzi ezeket a teendőket. Nagyon sok üzletben megszüntették a nappali állást. Nem bírja az üzlet. A délelőtti teendőket ellátja a kávéves felelősé, leánya vagy valamelyik hozzátartozója. Gyakran kénytelen elküldeni valakit, aki a mi munkanélkülieinkhez fog tartozni anélkül, hogy az utódot mi küldjünk, mert obligóban van egy szegény rokonnal, kinek eltartásáról, foglalkoztatásáról neki kell gondoskodnia. Melyik családban nincs ilyen? Sőt több is. Gyakran vendégek, társaságok kimaradással fenyegetve kéri a kávést alkalmaztatásukra. Az elküldött alkalmazott kap szép bizonyítványt, egy pár kérést sort hozzánk sürgős elhelyezésére vonatkozóan; létszámunk emelkedik egyvel, mert az utód — nem elhelyezőkben kiinduló — protekciós. De maguk a felirónók is kikutatnak nexusokat és ezekkel és személyes ajánlközásokkal igyekeznek tétő alá jutni. A korgó gyomor sürges és bizony a hivatalos munkaközvetítés kitaposott útján való előrelépést nagyon nehéz kivárni. Az elmondottak miatt bizony sokkal célravezetőbbnek tartanám, a tétlen várakozás helyett, ha a felirónók egy része — talán elsősorban az öregebbek — más iparra, talán a háziipar bármely otthon üzhető formájára térnének át, mert ez a várakozásnál mégis csak többet hozna.

A kávéfőzőknél az említett bajokhoz hozzájárul az is, hogy 90%-uk koros munkás, nélkülözik a mi konyhai munkáinknál nélkülözhetetlen fürgeséget. A mai modern és gépekkel dolgozó konyhatechnikának az ő régi beidőzésekkel ellentáll. És míg idősebb kávéfőzőkben — kik közül sok mint volt gyári munkás került ismét vissza hozzánk — nagy a túltengés, addig nagy hiány mutatkozik a fiatal évszázadbeliekben.

A konyhalegények, nagyrésztük más szakmákban már felszabadult emberek, elhelyezkedni nem tudnak, és a mi létszámunkat növelik. Nyáron viszont eltűnnek. Állandóságuk nem oly fokú, hogy a kávéfőző utánpótlást fedezné, viszont kávéfőző tanoncot, tudomásunk szerint, elnök urunkon kívül más nem tart. Konyhalegény, háziszolga kereslet akad — de mélyen arányszámunk alatt. Ebben a kategóriában idősebb munkás elhelyezhetetlen, mert itt bizonyos fizikai erőre is szükség van.

A konyhalányok, takarítónők a legheterogénebb elemekből tevődnek össze. Kis százalékot leszámítva, saját pályájukat nem tekintik állandónak. Gyakran változnak, ezt fokozza, hogy aránylag a legkönnyebben elhelyezhető kávéházi alkalmazottak. Közöttük is sok az öreg, még több a megöregedett hozzánk került. Ezeket bizony nehéz elhelyezni.

Sok szívvel, megértéssel lehet csak a korgó gyomrok és kielégítetlen igények között a rendet fenntartani. Válságos helyzetüknek fogva érzékenyebbek a rendnél, hajlamosak a viszonyokban rejlt bajt személyben keresni. A „mért ő — mért nem én” állandó téma közöttük. És mindegyik az az egy-kettő akar lenni, akit száz emberből hébe-hóba el lehet helyezni. Egyoldalúak, csak saját helyzetükkel számolnak, rendelés esetén kávé részről megnyilatkozó feltételek birtokában levőnek hiszi mind magát. Ez azonban természetes is, ezzel számolni kell és éppen ehhez kell az az emberszereteten alapuló figyelem, tapintat és megértés, mely állandóan olajozza a surlódó felületeket. És ha valahol, akkor itt igazán érvényes a híres francia mondás: „Tout comprendre, c'est tout pardonner.”

Vas István.

A kávé felfedezői.

— Évezredek legendák. —

Aki a kávéfogyasztás legelső nyomait akarja kutatni, igen hamar olyan pontra ér, ahol ezek a nyomok a mesék és mondák világába tűnnek. Az Ezeregy éjszaka csodás sejtelméi elevenednek meg; az a kor, amidőn Harun al Rasid Bagdad uccáin vándorolt, udvarán pedig poéták énekeltek... E mondáknak az eredete azonban homályos, úgy, hogy csak feltételekre támaszkodhatunk. Ha ezek a történetek a félév őseredetének a titkáról nem is lebbentik fel a fátyolt, mégis útmutatók arra nézve, hogy a kávé hol, milyen országban bukkant fel először. Így hát e szép és érdekes mesékben mindig találunk egy szemernyi valóságot is.

Az első nyomok Keletre vezetnek. Csak feltévesen alapszik azonban az az állítás, hogy az az ital, amelyet Homeros Odisszejében Helena Telemachussal itat, — kávé volt. Viszont ezt a félévet megerősíti Homeros azzal, hogy Helena az italt Polydamnia egyiptomi királyleánytól kapta. A bibliai Abigail, Nabul felesége, Dávid királynak ismeretlen italt nyújt át, hogy ezzel haragját csillapítsa; hogy ez valóban kávé volt-e, természetesen nem bizonyítható.

Ezek szerint tehát a kávé őshazáját illetőleg az arabs mesékhez kell igazodnunk. A legrégibb mesék hosszú abessziniai hadjáratokról szólnak. Amikor már minden élelmiszer elfogyott, a nagy pusztaságban egy vadon nőtt cserje gyümölcse szolgált a hadsereg egyetlen táplálékául és erősítőjéül, hogy a kimerítő, hosszú útát folytathassa. Más források szerint az abessziniai Kaffa tartományban már ősidők óta ismerték a pörköltkávét.

Vajjon rablóbandák, vagy győzelemre áhító hódító seregek vitték-e a kávé a Vörös tengeren át Arábiába, Yemembe és onnan Perzsiába? Vagy talán békesen terjedt el ez az értékes ital, amelyet csodálatos, legendás híre előzött meg? Erre nincs biztos válasz, mert a nyomok elmosdottak és az unokáink mesélő nagypapa saját elképzelése szerint adja tovább a mondákat.

Annnyit tudunk, hogy a kávétermelés a XIV. és XV. században az arabiai Yemem tartományban terjedt el, noha kezdetben tiltották azt egyes vallásos körök.

A kávé felfedezéséről szóló mondák egyike a Hadszi Omár dervis-monda. Ez a dervis kiostorából elüzetvén, a hegyekben barangolt, míg végre egy barlangban menedékre talált. Ehségtől gyötörve, leszedte a hajléka előtt álló cserje bogóit, megízlelte azokat. — minthogy azonban nyersen igen keserűnek találta, — megpörkölte és aztán a vízbe dobta. Az így nyert ital nemcsak hogy felüdítette és erősítette őt száműzetése elviselésére, hanem lehetővé tette számára vallási kötelességeinek elvégzését is. Amidőn társai később rátaláltak, a dervis életbenmaradását Isten különös kegyelmének tekintették és megismerték a kávé is. A dervist, aki hosszú élete során nagy tekintélynek örvendett, a kávé felfedezéséért halála után szentté nyilvánították.

Ugyanebben az időben egy arabs vándorolt a abessziniai Kaffa tartományban, a végtelen sivatagon és rengett erdősegeken át. Egy este kivágott egy fát, hogy szűkös vacsoráját elkészítse. Közben azonban néhány szem gyümölcs a vízbe esett, úgy hogy a szétnyomott és félig elégett szemek barnára festették azt. Egész vízkészletéről lévén szó, ab arabs — mielőtt kiöntötte volna a látszólag piszkos vizet — megízlelte azt és ime, csodálatosan felfrissült tőle. Hálásan fordult Allah-hoz, gyűjtve a pompás bogókból, amely útja további során is erőben tartotta őt. Visszterve hazájába, elterjesztette a kávé ismeretét és általa nagy vagyona ért szert.

Egy Kaffa-országbeli másik monda így szól: Mint ismeretes, a kereszténység Abessziniából, az apostoloktól veszi őseredetét. Az egyik kolostor lakóinak feltűnt, hogy a kecskenyáj — a szokástól eltérően — nem tér nyugovóra, hanem egész éjszakán át jár-keg. Megfigyelték aztán, hogy az állatok egy idő óta jóízűen ették egy ismeretlen, vadon nőtt cserje gyümölcsét és saját magukon is tapasztalták

Tizennyolcezer

lakóú Hajdunánás városban a Piac-téren levő szálloda, kávéház, vendéglő, táncterem és vendéglői lakásból álló városi vendéglátó 1930 május 1-től kezdődő öt évre

bérbeadó.

Felvilágosítást ad: Polgármesteri hivatal, Hajdunánás.

EMERGÉ GUMMIPADLÓ

**Elsőrendű
kivitel!**

Kávéházak és vendéglők légfűtési berendezését

szakszerűen végzi

KOCH JENŐ

**Meidinger- és folytonégőkályha-gyáros
BUDAPEST, VI., SZONDY UCCA 53.**

Telefon: Aut. 208-69.

Tervezés díjtalan!

**Alapítva
1899.**

**Gazdaságos
tüzelés!**

annak üdítő hatását. Ettől az időtől fogva azután éjjeli lelki gyakorlataik közben mindig ezzel az itallal erősítették magukat, mert az elűzte fáradtságukat és álmukat.

Egy másik vándor, aki Perzsiából hazájába, Arábiába igyekezett, hirtelen megbetegedett. Az orvosi tudomány nem segíthetett rajta, mire italt készítettett magának abból a gyümölcsből, amelyet Perzsiában egy cserjéről szedett. Ez az ital, a kávé, teljesen talpraállította őt. Terjesztésével ő is hatalmas vagyonra tett szert és úgy halt meg, mint aki életében Allah különös kegyeiben állott.

Mindezek a mesék-mondák némi valóságot is rejtegetnek. Bizonyosnak látszik, hogy a kávé Abessziából Arábiába, onnan pedig Perzsiába került és Egyiptomban is meghonosodott. Kezdetben keveset foglalkoztak vele, de amint rájöttek kiváló tulajdonságaira, hamarosan az az általánosan kedvelt itallá lett belőle, amely később az egész civilizált világot meghódította. (F. L.)

Adóközösségi közgyűlés.

Jegyzőkönyv.

felvételű Budapesti Kávésok Fényüzési és Általános Forgalmi Adóközösségének 1930. évi január hó 8-án az Országos Iparegyesület tanácstermében tartott III. alakuló közgyűléséről. Jelen voltak a székesfővárosi m. kir. pénzügyigazgatóság részéről dr. Országh Sándor p. ü. titkár, az adóközösség részéről Mészáros Győző elnök vezetésével 68 tag.

Mészáros Győző elnök a megjelenteket szívesen üdvözölte, a közgyűlés jegyzőkönyvének vezetésére dr. Havas Nándor főtitkárt, hitelesítésére pedig Horti Károly és Szlavek Károly adóközösségi tagokat kérte fel. Majd előadja, hogy a helyzet a legutóbbi összejövetel óta keveset változott. Mivel az előnyös és hátrányos szempontokat, a helyzet parancsolólag írja elő, hogy az adóközösséget megalakítsuk. Ezek az okok késztették arra, hogy a multkor felhatalmazás alapján tárgyaljunk és az 1930. évi adóközösség megalakítását napirendre tűzzük. Nem akar ismétlésekbe és jóslásokba bocsátkozni, de az 1930. év auspiciumai nem sok jót ígérnek. Sajnálattal konstatáljuk, hogy a lefelé menő tendencia még mindig tart, sőt fokozódik és ez okból nem is állítható a közgyűlést befejezett tények elé, hanem utalva a mai viszonyokra, reméli, hogy sikerülni fog a helyzet méltányos megértését elérni. Mindenestre az a tragikus esemény, amely a legutóbbi napokban lejátszódott, mementó a hatóságoknak aziránt, hogy lássák végre, hogy ha nem történik valami az adózás és a közterhek tekintetében a viszonyok katasztrófára vezetnek. Nemesak a mi iparunk, de az egész ipar és kereskedelem tönkremegy a súlyos megterhelés alatt és kérdéses, lehet-e majd az államháztartás egyensúlyát fenntartani, ha a mosdóvízellátást kiöntjük a gyermekre, mert a mai helyzet az adóalanyok elpusztítását jelenti. Mielőtt a vitát megnyitná és a közgyűlés határozna, felhívja a főtitkárt, hogy az adóközösségi jelentésekről adjon számot.

Főtitkár jelenti, hogy az adóközösségbe összesen 127 tag lépett be. A pénzügyigazgatóság rendelete folytán hátralékok miatt felvehető nem volt 25 tag, megszünt 4 tag, így tehát az adóközösség a fenti 127 taggal alakul meg.

Gellért Zsigmond a helyzettel foglalkozva, azt válságnak látja és további rosszabbodást vár. Ez okból azt ajánlja, hogy az adóközösség ne egy évre, hanem rövidebb időre alkottassék meg, hogy a viszonyok változása figyelembe vehető legyen.

Grosz Ödön ugyancsak a rossz viszo-

nyokra mutat rá. Bizalmát fejezi ki a vezetőség iránt és kéri, hogy igazolja, miszerint 50%-nál többet nem fizethetünk.

Vas József a tarthatatlan helyzetre mutat, indítványozza, kéressenek fel a hatóságok, hogy bizottságilag állapítsák meg a kávéházak teherviselő képességét.

Mészáros elnök közli, hogy a hátralékos fizetések tekintetében megkapjuk a cenzura jogát s ilymódon, ha valakire nézve az adóteher tulsok lenne, módjában áll adóját a közösségen kívül leróni. A százalék egyoldalú megszüntetésére, valamint egyéb előzetes feltételekbe nem mehet bele, bármennyire elismeri a felhozott panaszok helytálló voltát. Ezek után javasolja, hogy a közgyűlés mondja ki, miszerint az adóközösséget az 1930. évre megalakítja.

A közgyűlés egyhangulag kimondja, hogy a Budapesti Kávésok Fényüzési és Általános Forgalmi Adóközösségét az 1930. évre újból megalakítja.

Ezután főtitkár előterjeszti az adóközösség tisztikarára vonatkozó intézőbizottsági javaslatot, melyet a közgyűlés egyhangulag elfogad. Ezek szerint megválasztották:

Elnök: Mészáros Győző. Alelnökök: Steuer Marcell és Frenreisz Antal.

Intézőbizottság: Elnök: Mészáros Győző, tagok: Steuer Marcell, Böhm Ferenc, dr. Strausz Vilmos, Katona István és Hebel Mihály.

Felosztó (kivető) bizottság: Elnök: Mészáros Győző, tagok: Gál Arnold, Hajós Samu, Szabó Sámuel, Majtényi István, Lissauer Gyula és Bauer György.

Felozámlási bizottság: Elnök: pénzügyigazgatósági tisztviselő, tagok: Gellért Zsigmond, Gerő Áron, Horti Károly, Neufeld Károly, Ottó Dezső és Weingruber Ignác.

Elnök: A megválasztások eredményét kihirdetve, saját részéről az előírt fogadalmat dr. Országh Sándor p. ü. titkár kezébe leteszi, majd a megválasztott tagok ugyanezt az elnök kezébe leteszik.

A beérkezett indítványok folyamán főtitkár felolvassa dr. Strausz Vilmos következő indítványát:

„Tekintettel arra, hogy az 1929. évi adóközösség utolsó hónapjában egyes adóközösségi tagok igen jelentékeny összegű hátralékban vannak még, feltétlenül szükségessége forog fenn annak, hogy a közgyűlés, mint az adófizetők összessége az 1930. évre megalakítandó adóközösségnél oly rendszabályokat léptessen életbe, amelyek fokozottabb mértékben lesznek hivatottak a tagok érdekeinek védelmére.

Ennélfogva arra utasítja a közgyűlés a kebelből kiküldött intézőbizottságot, hogy:

1. a késedelmesen fizető tagnak legfeljebb 30 napi haladékat adhat kötelezettsége teljesítésére;

2. rendkívül méltánylást érdemlő esetben ezen haladékokat meghosszabbítja, de legfeljebb csak további 30 nappal;

3. és ha ezen 60 napon belül a teljesítés meg nem történt, úgy köteles az intézőbizottság a többi adóközösségi tag érdekeinek védelmében a késedelmes tag végrehajtása, illetve az adóközösségből való kizárása iránt határozni, illetve azt foganatosítani.

Dr. Strausz Vilmos: Részletesen indokolja az indítvány szükségességét és annak elfogadását ajánlja.

A közgyűlés dr. Strausz Vilmos indítványát egyhangulag elfogadja.

Több tárgy nem lévén, elnök a közgyűlést berekeszti.

K. m. f.

Dr. Havas s. k.

főtitkár.

Horti Károly s. k. Szlavek Károly s. k.

hitelesítők.

Mészáros s. k.

elnök.

Hivatalos rész

Budapest székesfőváros tanácsa.

175.927—1929. VI.

Tárgy:

A kávéházi alkalmazottak kereseti adó-alapjának átalányban való megállapítása.

Határozat:

A tanács a kereseti adóra vonatkozó H. Ö. 36. §-ának 5. pontja alapján a budapesti kávéházi alkalmazottak kereseti adóalapját az 1930. évre a további intézkedésig a következőkép állapítja meg:

Főpincér kereseti adóalapja havonként: az I. o. üzemben 110, a II. o. üzemben 85, a III. o. üzemben 60 pengő.

Fizető vagy felszolgáló pincér kereseti adóalapja hetenként az I. o. üzemben 60, a II. o. üzemben 45, a III. o. üzemben 36 pengő.

Felirónó kereseti adóalapja hetenként az I., II., III. o. üzemben 30 pengő.

Kávéfőző kereseti adóalapja hetenként az I. o. üzemben 36, a II. o. üzemben 36, a III. o. üzemben 26 pengő.

Kávéfőzőnő kereseti adóalapja hetenként: az I. o. üzemben 24, a II. o. üzemben 24, a III. o. üzemben 21 pengő.

Segédszemélyzet (konyhaleány, konyhaleány, takarítónő mellékeresettel) kenyeres és eukrosleány kereseti adóalapja hetenként: az I. o. üzemben 21, a II. o. üzemben 21 pengő.

A kávéházak osztályozását illetően a következők az irányadók: I. osztályú üzembe tartozik: Abbázia, Alsómargitsziget, Állatkert, Angolpark, Astoria, Baross, Belvárosi, Bodó, Bristol, Britannia, Carlton, Dunakorzó, Edison, Emke, Felsőmargitsziget, Florián, Fővárosi Pavillon, Gerbeaud, Gresham-Venezia, Haen, Hungária, Keleti, Kolegierszky, Kovács, Központi, Központi szálloda, Kristály, Lipótvárosi Kaszinó, Lukácsfürdő, New-York, Népopera, Országház, Ostende, Palermo, Palace, Pátria, Park szálló, Royal, Simplon, Spolarich, Svábhegyi nagyszálló, Szabadság, Vadászkiirt, Vigadó, Vigaszínház, Westend.

II. osztályú üzembe tartozik: Andrassy, Balaton, Club, Deák, Drechsler, Erzsébet királyné, Fészek, Fiume, Gellért, Hadik, Hebel, Horváth-kert, Japán, Ipszilon, Király, Lakatos, London, Lovrana, Magyar korona, Metropolis, Mienk, Miramare, Modern, Muzeum, Munkácsy, Műcsarnok, Opera, Parisette, Philadelphia, Rimini, Seemann, Splendid, Szeifert, Terminus, Valeria, Várkert-kioszk, Pannonia, Ceylon, Kör, Bizanc, Erzsébet téri kioszk, Lánchíd, Margit, Margitszigeti tejivó, Parlament, Mignon és a városligeti tejivó.

A III. osztályba tartoznak az itt fel nem sorolt kávéházak.

A különleges fényüzési vállalatokban (mulatók, bárók) alkalmazott személyzet kereseti adóalapja azonos az I. a. osztályú vendéglői alkalmazottak kereseti adóalapjával.

Ezen megállapítással egyidejűleg felhívja a tanács a budapesti kávéipartestület tagjait, hogy mindazon alkalmazottakat, akik után az itt megállapított adóátalányt fizetni artoznak, névszerint legkésőbb 1930. január végéig a munkaadó üzeme szerint illetékes

Kolényi Kornél

Konzerveyár

Budapest, IX., Kintsi ucca 25.
Telefon: József 323-00. — Cég alapítva: 1879.

J a m j e i e l s ő v a n g a t a k !
Kajszibarack-iz minőségben fölülmulhatatlan!

Kapható a Budapesti Kávésok Áruforgalmi Részvételársaságnál.

PREISZ MIKSA

gőz- és villanyüzemű fehérsütemény és kenyérgyára

Gyáritelep és főüzlet: VI, Kazár ucca 9. ■ Telefon: 104-84

Szállít reggel 7 órától este 7 óráig minden időben friss süteményt és kiváló minőségű házikenyert.

ker. ált. forgalmi és alkalmazottak utáni kereseti adóosztálynál jelentsék be, mert ellenkező esetben havonként két példányban kiállított illetményjegyzéket tartoznak beszolgáltatni.

A ker. ált. forgalmi és alkalmazottak utáni kereseti adóosztályokat pedig utasítja a tanács, hogy az itt felsorolt alkalmazottak kereseti adójának az előírásáról és a fizetési meghagyások kézbesítéséről gondoskodjanak.

Erről a tanács a tanácsi VI. (pénzügyi) ügyosztályt, a központi adószámviteli hivatalt, az I—X. ker. előjáróságokat, a ált. forgalmi és alkalmazottak utáni kereseti adóosztályokat és a budapesti kávéipartestületet (VIII., József körút 38.) értesíti.

HIREK

MIRŐL NE FELEDKEZZÉK MEG?

Január 20-ig megfizetendő az átalányozott és zenés kávéházak vizalmi adója.

Január 23-án (esütörtök) délután 5 órakor előjárósági ülés.

Január 31-ig beterjesztendő a személyzeti kereseti átalányozás céljából kiállítandó törzslap.

Január 31-ig lehet felmondani a rögzített adót.

Február 5-ig megfizetendő az 1930. év első negyedében esedékes üzletbér első részlete.

Február 6-ig befizetendő a nem átalányozott zenés kávéházak vizalmi adója.

Február 10-ig tartoznak a Forgalmi és Fényüzési Adóközösség tagjai december havi átalányukat befizetni.

Február 15-én fizetik a fényüzési adót azok, akik nem tagjai az adóközösségnek. — Befizetendő a személyzet illetményeiből az előző hónapban levont kereseti és rokkantellátási adó. — Esedékes az 1930. évre kivetett kereseti, jövedelmi, vagyonadó, italmérsi illeték I. negyedévi részlete az 1929. évi kivetés arányában.

A munkanélküliek javára szolgáló gyűjtést folytatjuk és annak eredménye hetenként beküldendő. A Magyar Kávéipari Évkönyv V. évfolyama megrendelhető.

Ipartestületi előjáróságok választása. Az utóbbi időben egyes ipartestületeknél oly törekvés nyilvánult meg, hogy az előjáróságot ne a közgyűlés válassza, hanem az ipartestületben alakult szakosztályok delegálják, a hődműzvásárhelyi ipartestület rendkívüli közgyűlésének kísérletet is tett alapszabályainak ilyen értelemben való módosítására. A módosított alapszabálytervezet jóváhagyás végett a kereskedelemügyi minisztérium elé került, amely azonban kimondta, hogy az előjáróság megválasztása a közgyűlésnek a joga, amely ettől nem fosztható meg. A közgyűlésnek a feladata tehát, hogy a jelölőbizottság előterjesztése alapján a szakosztályoktól függetlenül határozzon, hogy az egyes iparágak képviselői közül milyen arányban és kiket válasszon meg az előjáróság tagjainul.

Nyomdahiba folytán Kreiner Imre kartársunk újévi üdvözlése kimaradt, miért is ezúton kíván kartársainak, ismerőseinek és barátainak boldog újévet.

Gyermekfelruházó Karácsonyfa-ünnep. Szlavek Károly, az Angolpark Terrace Étterem bérleje és a Gresham kávéház társ tulajdonosa minden ünnepzéstől alkalmából a kávéház törzsközönségét ajándékkal lepte meg. A nehéz gazdasági viszonyok és a magyar jövő letéteményesei felé mindannyiumkból áradó szeretet arra készítette.

I. Szlavek Károlyné, II. Szlavek Károly.

hogy az idén ehelyett Karácsony előestéjének délutánján tíz szegény gyermeket tetőtől-talpig felruházzon. Kedden délután 4 órakor a Gresham kávéházban megindító ünnepség keretében adták át a kiválasztott 10 szegény gyermeknek az ajándék ruhaneműket majd szeretettel megvendégelték őket. A szép ünnepségről felvett fényképet fentebb közreadjuk.

Antiprohibíciós kongresszus Budapesten. A prohibíciós mozgalmak ellen alakult „Libertas” egyesület f. é. június 10—14. között rendezte a ezen mozgalmak ellen alakult nemzetközi ligák kongresszusát. Az eddigi előzetes bejelentések szerint Európa szesztermelő és italmérső érdekeltségeinek legkiválóbb képviselői fognak megjelenni. A hazai érdekeltségekből megalakult előkészítőbizottságban ipartestületünk részéről Mészáros Győző ipartestületi elnök és dr. Havas Nándor főtitkár vesznek részt.

Katona-Klein Kálmán temetése. Mult lapszámunkban megemlékeztünk Katona-Klein Kálmán fiatal kartársunk tragikus elhunytáról. A temetés január 5-én ment végbe óriási számú közönség részvétel mellett. A koporsónál Mészáros Győző ipartestületi elnök mondott búcsúztatót, melyben rámutatott Katona-Klein Kálmán halálának szomorú okaira. „Nézzenek végre ide azok, akik sorsunkat intézik, hova jutott az egykor virágzó kávéipar és annak munkásai, nem szabad a tragédiák ismétlődését megengedni”, mondotta. Nem mulaszthatjuk el, hogy a magyar sajtó nagy részét, iparunk iránt tanúsított meleg megértését külön fel ne említsük. Pártállásra való tekintet nélkül a magyar sajtó legkiválóbb nevei fűtek reflexiókat a tragikus esethez és iparunk gazdasági helyzetére rámutatva segítséget sürgetnek. E cikke egyik legkiválóbbikát Zsolt Béla kiváló publicistának a Magyar Hírlapban megjelent cikkét — szerző engedélyével — lapunk mai vezérekke helyén közöljük. Nem mulaszthatjuk el, hogy a magunk részéről is ne köszönjük meg a magyar sajtó meleg állásfoglalását e szomorú eset kapcsán.

Az elveszett munkakönyv. A felebbezési bíróság az 1884. évi XVII. t. c. 105. §-ra tekintettel helyes következtetés útján állapította meg, hogy a felperes munkakönyve elvesztésének bejelentéséről az iparhatóságtól oly igazolványt szerezhette, amely az új munkakönyv kiállításáig munkakönyv gyanánt szolgálhatott. Minthogy e szerint a felperes a munkakönyv hiányát az elvesztésnek az iparhatóságnál történő bejelentése útján a saját ügyeiben kellő gondossággal kifejtése mellett három nap alatt nyilvánvalóan pótolhatta, nem sértett anyagi jogszabályt a felebbezési bíróság akkor, amidőn az alperesnél elveszett munkakönyv három napon túl terjedő nélkülözéséből származtatott kár megtérítésére az alperest a három napra megítélt kártérítési összegben felül nem kötelezte. (Magyar Törvénykezés. Táblai döntés.)

Kártérítés a munkakönyv visszatartásáért. A Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara elvi jelentőségű állásfoglalása szerint a munkás a munkakönyv visszatartásáért a munkaadó ellen, csak akkor fordulhat jogos kártérítési igényrel, ha igazolni tudja azt, hogy a munkakönyv visszatartása miatt nem kapott alkalmazást.

A bortörvény végrehajtási utasítása. Az 1924-ben alkotott bortörvényt, mint ismeretes, a törvényhozás módosította. A földművelésügyi miniszter legutóbb 132. §-ból álló rendeletet adott ki, amely a bortörvény módosításának végrehajtási utasításaképpen a bor előállítását, kezelését és forgalmát szabályozza részletesen.

DIETZ-PEISZGŐ

Telefon: Aut. 866—50.

**Arany (édes)
Ezüst (félédes)
Cremant rosé (édes)**

**GRÓF SOMSSICH TAMÁS
BORGAZDASÁG-ÉS
KERESKEDELMI RT.**

KÖZPONTI IRODA:
VI., Andrassy út 31. — Telefon: 142—85.

TÖKÉLETES

Optima

JÁTÉKKÁRTYA

GYÁRTJA: HAMBURGER-ÉS-BIRKHOFF
PAPÍR-ÉS NYOMDAIPARI ÉRTÉKTÁRSASÁG
BUDAPEST

TELEFON: L. 902-57, 903-46

Kristály forrásvíz legyen mindennapi italod!

Wertheimer Lajos hetvenéves. Iparunkban még mindig igen jó hangzású csengése van Wertheimer Lajos nevének, aki körülbelül egy évtizede visszavonult iparunk gyakorlásától és most társadalmi és közéleti viszonyai terepen fejt ki közhasznú működését. Régebben iparunk vezető tagjainak egyike volt, a régi, Német idejéből való generáció egyik érdemes tagja, aki nagy szeretettel és lelkesedéssel vett részt iparunk ügyes-bajos ügyeinek intézésében. Hetvenéves születésnapja alkalmából őszinte barátsággal köszöntjük és még sok boldog születésnapot kívánunk neki.

Az 1930. évi adók kivétele. Az 1930. évi jövedelem- és vagyonadó, valamint az általános kereseti adó kivétele — fölmondás esetét kivéve — az 1929. évi jogerős adóalap után történik, ha az alapul vett kereset vagy jövedelem a 10.000 pengőt, illetőleg a vagyon a 200.000 pengőt meg nem halad. Ha ez az adóalap magas, az adó — indokoltan — az adórögzítés mellőzését és az adóalapoknak újabb megállapítását kérheti. Az illetékmentes kérvényt január végéig kell az illetékes adóhivatalnál, Budapesten a kerületi adófelügyelő-ségnél benyújtani. Itt említjük meg, hogy a székesfővárosi pénzügyigazgatóság, úgy mint a múlt évben, ez évben is megkereste ipartestületünket, hogy a kereseti adóalapokra vonatkozólag szakvéleményt adjon.

Oktober havában a főváros területén 988 új iparjogot váltottak, ezzel szemben 553 iparos szüntette be üzemét. Az év eleje óta az első tíz hónapban 8965-en váltottak iparjogot, szemben a múlt évi 8380 új iparjog kiváltásával. Januártól októberig ez idén 5631-en adták vissza iparjogukat, míg a múlt év megfelelő időszakában 5159-en szüntették be iparukat.

A kimerés kérdése Angliában. Mint ismeretes, Londonban ma az a helyzet, hogy a vendéglőbe gyantatlanul betévedő idegent este 11 órakor a pincér valósággal megtámadja és a poharat elhuzza szájától. Ily módon tudja meg, hogy kezdetét vette az éjszakai prohibíció. Később azt is meg tudja, hogy nap közben bizonyos órákban sem kapható alkohol, viszont este van néhány olyan helyiség is, ahol 12-ig, sőt azon túl is kiszolgálják szeszt, azzal a feltétellel, hogy a vendég érkezik is. Mindezekből látható, hogy igenis van Angliában alkoholprobléma, valamint az is, hogy ezt az italproblémát alaposan át kell tanulmányozni a kormány által külön e célra létesített szakbizottságnak. Ennek lesz hivatása, hogy a szeszkimérés engedélyezés kérését tanulmányozza és megfelelő módosításokat ajánljon. A bizottság vegyes összetételű, amennyiben a sörözők mellett a keresztény egyház mértékletességi bizottságának titkára, a szeszégető mellett a mértékletességi liga megbízottja, az italkiméző mellett a női egyesületek képviselői foglalnak helyet. Az angolok most már érdeklődéssel várják, hogy ez a heterogen összetételű bizottságnak milyen véleményt ad a szeszfogyasztás kérdésében a kormánynak.

A vevőfogdosás és a kártérítés. A vevőfogdosás az üzleti versenynek oly neme, amely kétségtelenül az üzleti tisztességbe és a jó erkölcsbe ütközik és a sértett versenytárs az ilyen magatartás abbahagyását és szándékosság és gondatlanság esetén a kártérítést követelheti. Az abbahagyási és kártérítési keresetek az 1923. évi V. tc. 38. szakasza értelmében az alperes üzletlepleire illetékes törvényszék hatáskörébe tartoznak. Kizárólag abbahagyás iránti kereset az idézett törvény 44. szakasza értelmében a kereskedelmi és iparkamarai választott bíróságnak hatáskörében is elintézhető.

Közkereseti társaság formájában üzött kézművesipar. A Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara egyik legutóbb kiadott elvi jelentőségű döntésében kimondta, hogy a közkereseti társaság formájában folytatott kézművesipart az üzletvezetésre jogosított, képesített társtagnak a társaság számlájára tényleg írni kell, mert ha ezt nem teszi, strommanná válik. Konkrét esetben iparkihágásban elmarasztaladónak javasolta a kamara egy közkereseti társaságnak mindkét tagját azért, mert a képesített, azaz üzletvezetésre jogosított tagja a társaságnak máshol volt alkalmazásban, itt csak névleg szerepelt és ezáltal elősegítette az iparkihágás elkövetését.

Kávéházi üzletvezetőnek ajánljuk hosszú bizonyítványokkal rendelkező fiatalember, aki az üzlet keretében tartozó mindennemű ismereteken kívül könyvelésben és levelezésben teljesen jártas. Szíves érdeklődőknek felvilágosítást a Magyar Korona Kávéház tulajdonosa nyújt.

A Társadalombiztosító nem ad általános fizetési halasztást. A Kárpitos és Paszományos Mesterek Országos Szövetsége átiratban kérte a Társadalombiztosító Intézetet, hogy a nyomasztó gazdasági viszonyokra való tekintettel a járulékok behajtására irányuló zálogolási, transferálási és árverési eljárásokat a tél folyamára függeszesse fel. Huszár Károly, a Társadalombiztosító Intézet elnöke most adott választ a felterjesztésre, mely szerint a kisiparosok ellen járulékok behajtására irányuló eljárást nem függesztheti fel. A pénzügyminiszternek egy rendelet december 20-tól január 3-ig tiltja a zálogolást és a zálogtárgyak összehordását. Ennél többet nem tehetnek. Indokolt esetekben szóban vagy írásban előterjesztett kérelemre egyenként indokolt esetben részletfizetést engedélyez az intézet.

A Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara a vizumkényszer ellen. A Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara felterjesztéssel fordult a külügyminiszterhez és a kereskedelemügyi miniszterhez, hogy a nemzetközi vásár alkalmából az utólagos vizumbeszerezés lehetőségét az 1930. évi vásár látogatói számára is engedélyezzék és pedig olyképen, hogy az eddigi egyharmad ár helyett a vizum a jövő évben teljesen díjmentesen legyen beszerezhető. A felirathat rávilágít arra, hogy ha már a vizumkényszer nem törölhető, akkor legalább a vásár alkalmából — amidőn igen sok gazdasági célú utazás történik — a vizumkényszer utólagos és díjmentes formalizmusként kezelhető a magyar hatóságok részéről. A kereskedelmi miniszter átiratolt intézést a kamarához, amelyben ígéretet tesz ezen akció támogatására.

A magántisztviselők és kereskedősegédek szolgálati viszonyáról szóló törvénytervezet ügyében felterjesztést intézett a főváros tanácsa a kereskedelemügyi miniszterhez. A felirat szerint a törvénytervezet általában szociális és humánus szempontokból nem volna kifogásolható, mert a legnagyobb mértékben megvédi az alkalmazottak érdekeit, amellyel nem állapít meg olyan kötelezettségeket sem, amelyek normális viszonyok között anyagi vagy más szempontokból elviselhetetlen terheket jelentenek a munkaadóra nézve. Mindazonáltal kifejté a felterjesztés, hogy megfontolást igényel annak az elbírálása, hogy vajjon a törvénytervezetnek a törvényhozás elő való terjesztése az ország jelenlegi közgazdasági helyzete mellett időszerű-e vagy sem. Számolni kell azzal, hogy azokat az újabb terheket és kötelezettségeket, amelyeket a törvénytervezetben foglalt rendelkezések törvénytbe való emelése a munkaadóra hárít, az amúgy is válságos helyzetbe került kereskedelem és a többi termelési ág nem fogja bírni elviselni s ezzel az elért kívánt szociálpolitikai célnak gyakorlati értéke semmivé válik.

Mit szabad a koresmárosiparnak. A pécsi kamara szerint azok a koresmárosok, akik kis vagy nagy községben és valamely 20.000-nél kevesebb lakost számláló város területén vannak, a hideg ételeken kívül villásregglire, egyféle meleg húst, tojást és tojásból készült rántottát, továbbá mindennemű kolbászárt, ebédre és vacsorára pedig egyféle levest, egyféle főzeléket, egyféle felfőtt, egyféle főtt vagy sült) húst és egyféle tésztát szolgáltathatnak ki. A meleg ételek kiszolgáltatása csak azoknak a koresmárnak nincs megengedve, amelyek hűszerző vagy ennél több lakost számláló olyan város területén vannak, amelyekben vendéglői iparendélyvel bíró iparos van.

THONET-MUNDUS

EGYESÜLT MAGYAR HAJLITOTT FABUTOR-
GYÁRAK RÉSZVÉNYTÁRSASÁG, BUDAPEST
IV., VÁCI UCCA 11/a.

Hajlított fabutorok

és kertiszékek kaveházak, vendéglők,
szállodák számára, közlismerten leg-
elsőrendű kivitelben.

Ajánlja
A VALÓDI
FRANCK-OT!
Önmagának
használ és
vevőinek is!

A hadikölesönkárosultak támogatása. A kormány a hivatalos lap megjelent rendeletével a hadikölesönkárosultak támogatására vonatkozólag eddig érvényben volt rendelkezéseket részben módosította olyként, hogy ha a támogatást kérőnek vele közös háztartásban élő házastársa van, a megállapított évi 1500 P jövedelemhatár évi 700 pengővel, ha pedig a támogatást kérőnek vele közös háztartásban élő önálló keresettel nem bíró gyermeke, örökbe fogadott vagy mostoha-gyermeke vagy unokája van, a jövedelemhatár minden ilyen gyermek vagy unoka után évi 300 — 300 pengővel növekszik. A rendelet a támogatás összegét is megváltoztatta, amennyiben a legkisebb támogatás, ha a címletke névértéke 5000 K vagy ennél több, de 10.000 K meg nem halad, évi 100 pengő, a legnagyobb támogatás pedig, ha a címletke névértéke 500.000 K meghaladja, évi 1200 pengő.

Öt éven belül visszafizetendő a tévesen számított adó. A közadók kezeléséről szóló 600—1927. P. M. sz. H. Ö. 92. §-a szerint a tévesen befizetett, illetőleg lerótt vagy jogellenesen beszedett közszolgáltatások, illetőleg a folyó tartozás nélküli álló túlfizetések visszakövetelése tekintetében a felek igénye a befizetés napjától számított öt év alatt évül el.

Az automata büffések az egylejesek és régi húszfilléres ellen védelmi készülékeket szerelnek fel. Az automata büffek már régebben védekeznek a különféle vasaknak, bádogdaraboknak, régi krajcároknak, és egyéb mindenféle fémtörmeléknek az áradata ellen, amennyiben minden készülékre rászzerelték egy kis kalapácsot, amely kiüt az útból minden olyan pénzdarabot, amely a húszfilléresnél kisebb. A vashúszfilléres ellen pedig ugyancsak minden készülékben felszerelt mágnes védte meg az automatákat, magához rántván a vasdarabot. A román egylejes ellen, amely összesen három fillért ér, eddigéle nem tudtak az automaták védekezni, mert a román egylejes súlya, formára pontosan akkora, mint a mi húszfilléresünk. Most azonban az egylejesek ellen is megtalálták a védekezés módját és pedig oly formában, hogy minden automata érmevizsgáló készüléket is kapott. Ez a készülék úgy van alkotva, hogy a szélén recézett pénz nem engedi át s így az egylejessel operáló büffésalók éhenmaradnak.

gyéresi Szász
Prima sonka
elismerten a legjobb, finom zamatú különlegesség.
Budapest, VIII., József körút 65. szám.
Bejárt: Csepregy u. 1. ☎ Telefon: J. 455—88.

Stauffer
sajtok vezetnek!

FRANÇOIS PEZSGŐ

Crémant Rosé
Transylvania sec

VILAGITÓ
TELEFON:
418-19
Bokorés Korein
BUDAPEST
RAKÓCZI-UT 34
CÉG TÁBLAK

LINOLEUM ÉS GUMMI
BURKOLÁSI SZAKVÁLLALAT
CSÁSZÁR IMRE
Budapest, IX., Lónyai-u. 11.
Telefon: Automata 887—49
Ajánlatok díjmentesen!

Budapesti Kávésok Áruforgalmi R.-T.
VIII. József körút 38. Telefon: J. 392—77

E helyen is felhívjuk vevőink figyelmét TEA ÜGYBEN szétküldött leveleinkre és azon feleinket, akik teazükségletüket a múlt szezonban még nem általunk fedezték, kérjük, mielőtt az őszi szezon kapcsán teazükségletük beszerzésével foglalkozna, adjanak nekünk módot arra, HOGY TEAKEVEREKEINKET KIPROBÁLJÁK. E speciális keverékeket a múlt év folyamán vezettük be és azok a legelőkelőbb üzletekben a legteljesebb megelégedésre vannak használatban. Tudvalevő, hogy a tea tekintetében az angolok a leghozzáértőbbek és ezen keverékeink — mint ahogy már annak idején ismerteseinkben említettük — angol rendszer szerint készülnek és eredeti 5 és 2.50 kg. ládában kerülnek forgalomba. Elmult szezonban nagyszerűen bevált esomago-lási mód bevezetésére az indított bennünket, hogy a vevőnek ne kelljen egyszerre nagymennyiségű teát raktáron kibontva tartani.

*

JAMEKBEN ÉS IZEKBEn a piacot most, hogy az új áru piacra került, a legkülönféle áron, a legkülönfélébb minőségekkel árasztják el Vevőinket nyomatékosan figyelemztetjük, hogy ezen olcsóbb fajta jamok nem tiszta gyümölcsből készülnek, hanem rendszerint almával vannak keverve. Vevőink figyelmébe ajánljuk az eddig is kizárólag vállalatunk részére és általunk forgalomba hozott KIVALÓ MINŐSÉGŰ ALTALÁNOSAN ISMERT KOLÉNYI-FÉLE JAM-KÉSZÍTMÉNYEKET, amelyeket ma már minden üzlet, AMELY VENDEGEINEK ELSŐRENDŰT KIVÁN NYUJTANI, NÁLUNK SZEREZ BE.

Zwack likörgyár báritaljai a következők: különböző cocktailek és flipek, punchok, svéd, burgundi, vörös, angol stb. angostura, gin, whisky kirschgeist, abricofinbrandy, peachbrandy, olasz vermouthok, spanyol borok (malaga és sherry.)

Nagy fűtőképességű „Phönix” nürnbergi örök-egő kányhag, 1 drb 1000 □ és 1 drb 700 □-es eladó a Club-kávéházban, V., Lipót körút 16. — Ugyanott vas és fa terrace zsékek is kaphatók.

A felmondási időre vonatkozó megállapodás érvényessége ninesen ahhoz köthő, hogy írásbeli szerződésbe legyen foglalva. (M. T. Kuriai döntés.)

Törvényjavaslat a társadalombiztosítási bíráskodásról. A népjóléti és munkaügyi miniszter véleményezés végett megküldötte az érdekképviseletekhez, köztük az Országos Kézműves Testülethez a munkásbiztosítási bíráskodásról szóló 1921. XXXI. tc. módosítását tartalmazó törvényjavaslat-tervezetet a társadalombiztosítási bíráskodásról. Lényegese eltérése a tervezetnek a jelenleg hatályban levő törvénnyel szemben az, hogy a társadalombiztosítási bíróságokat kizáróan mint bírói tagokkal működő, vagyis jogászai szakbíróságokat szervezi és a bíróság tagjai közé nem állítja be sem a műszaki, sem az orvosszakértőt, sem az ülnököket, hanem mindezeket a tényezőket mint perbeli szakértőket kívánja igénybevenni azokban az esetekben, amelyekben meghallgatásuk szükségesnek mutatkozik. A miniszter elvi okból nem látja indokoltnak, hogy a társadalombiztosítási perekben munkaadó és munkás ülnökök működjenek közre. A munkaadó és munkavállaló gyakorlati alapon nyugvó véleményének igénybevétele a miniszteri leirat szerint megvalósítható a szükségszerűség keretei között aképen, hogy ezek mint perbeli szakértők nyerne meg-hallgatást. Az O. K. T. a tervezet ügyében a leg-küzelebbi napokban szakértekezletet tart.

Minden kávé tartson üzletében Zwack-féle Unicumot és liköröket, mert azt állandóan keresik és fogyasztják. Az Unicum eredeti palackból mérendő, mert a vevő így látja, hogy csakugyan eredeti árut kap.

A katonai szolgálat alatt szerzett ipari képe-sítés érvényessége. Akik a tanidő szabályszerű be-fejezése után, ill. a segédi gyakorlat folyamán katonai szolgálatra bevonultak és katonai szolgálá-tuk alatt rendszeresen olyan munkát végeztek, amely ipari szakmájuk körébe tartozik, az ily munka elvégzésében eltöltött időt ebben a tör-vényben megállapított segédi gyakorlat idejébe be kell számítani. Az ipari szakmukába vágó gyakorlat tartamáról a katonai hatóság állít ki bizonyítványt, melyet az iparhatóság a képesítés igazolásául elfogadni köteles. A miniszteri dön-tés szerint, aki ezeknek a feltételeknek eleget tett, annak a részére az iparigazolványt ki kell adni.

Mikor lesz iparkihágás a tisztességtelen ver-senyből. A tisztességtelen versenyről szóló tör-vény csupán azokat az üzleti tisztességbe ütköző cselekményeket írja tüzetesen körül, amelyek büntetőjogilag is üldözhetők, Polgári úton sérel-mezhető üzleti verseny nines meghatározva, a versenytörvény csupán általánosságban annyit mond, hogy üzleti versenyt nem szabad üzleti tisztességbe, általában jóerkölesbe ütköző módon folytatni. A zsüri nézete szerint a bíróságnak tel-jesen szabad keze van, annak mérlegelése tekím-tetésben, hogy mely üzleti magatartás az, amely az üzleti tisztességbe, vagy általában a jó erköles-be ütközik. A zsüri azonban megállapítja, hogy mi-helyt a versenytárs magatartása az ipartör-vény szigorúan körülhatárolt formába ütközik, vagyis a versenytárs oly üzleti tevékenységet folytat, amely az ipartörvény megállapítása szer-int bizonyos kellekek fennforgását tételezi fel (képesítés stb.), továbbá a versenytárs eljárása kizárólag jogosulatlan iparüzés tényében merül ki, úgy eme eljárása kizárólag az ipartörvény alapján üldözhető iparkihágást alkot. Tisztességtelen verseny ténye tehát csak abban az esetben volna megállapítható, ha a versenytárs e jogosu-latlan iparüzés mellett oly üzleti magatartást tan-usztatna, amely a versenytársak üzleti érdekeit a jogosulatlan iparüzés tényén kívül károsan érinti.

Figyeljünk! PIATNIK NÁNDOR

ÉS FIAI BUDAPEST

magyar kártyagyár gyártmányainak való-diságára. — Óvakodjunk az utánzásoktól.

Magyar Játékkártyagyár R.-T.
PIATNIK NÁNDOR ÉS FIAI

Budapest, VII., Rottenbiller ucca 17.

Telefon: J. 310—63, J. 453—71.

Alapítva 1824.

Ifj. Grünwald Mór

Budapest, IV Ferenc József rakpart 6. Tel: J 361-49
Szállodai, vendéglői és kávéházi üveg és porcellán.

Fried Zsigmond és Fia

MŰSZTERGÁLYOS
kávéházi és vendéglői berendezések
Budapest, VI., Király u. 39.
Telefon: József 428—14.

Billiárd asztalok,

élettermi és kávéházi márványasztalok,
székek, alpakka- és ezüstözött árúk,
hitelesített üveg- és porcellánárúk,
billiárdgolyó, billiárdposztó, dominó,
sakk, dákok stb. (új és használt).

**Evőeszköz, üveg- és porcellán-
áru és bútorok kölcsönzése.**

Költségvetés, árjegyzék díjtalan!
Alapítva 1888.

Az eredeti

SIDOL

fém-, ablak- és márványtisztításra
a legalkalmasabb!

Göbel Lipót Vegyitermékek Gyára. Tel.: J. 316-19

J É G szállítást vállalja
és kifogástalanul teljesíti

ERZSÉBET JÉGGYÁR
RECHNITZER ÉS BRUCKNER cég

Budapest, VII., Hajtsár út 153.

Telefon: József 396—32.

Garantált teljes zsírtartalma

sajtjaink

mindenütt
beszerzhető:
Palpuszta-sajt,
Derby-sajt,
Romadour,
Imperial.

Óvári, Trappista, Casino, Roquefort,
Roquefort dobozos.

Derby Sajt és Vajtermelő Részvénytársaság
Központi árusító-telep: Budapest, VIII.,
Tömö ucca 33/a. sz. Telefon: József 361-10

A legkiválóbb Szent István
sörkülönlegesség

Porter sör

a Polgári Serfözde gyártmánya

Hacker és Társa
chinnezüst- és alpakkaárúk

Budapest, VII., Síp-u. 6.
Telefon: József 354—55.